2. f. (-वा) The name of a river, in the *Kali Purána*. E. अ neg. and पुनर्-भव, or अपुनर् and भव.

अपुनर्भाव Tatpur. m. (-वः) The same as अपुनरावृत्ति. E. अ neg. and पुनर्भाव, or अपुनर् and भाव.

अपुराण Tatpur. m. f. n. (-णः-णा-णम्) Not old, modern, new. E. अ neg. and पुराण.

अपुरातन Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) Not old, modern, new. E. अ neg. and पुरातन.

अपुरुषार्थ Tatpur. m. (-र्थः) [1] (In the Mímánsá philosophy.) A religious act which is not performed on account of the gratification of the sacrificer, but because it is essential to the sacrifice itself; see क्रत्वर्थ. [2] (In the Sánkhya philos.) Not the chief object of the Soul; occurring in the Sútras in its abstract deriv. अपुरुषार्थत्व; e. g. अपुरुषार्थत्वमुभयथा 'in neither way is (nihilism) the chief end of the Soul'; or नानुश्राविकादपि तत्सिद्धिः साध्यत्वेनावृत्तियोगादपुरुषार्थत्वम् 'the accomplishment thereof (i. e. of liberation) does not arise, moreover, from scriptural means, for since transmigration is connected with the result (of religious acts, the performance of such acts) is not the chief object of the Soul'; or सुखलाभाभावादपुरुषार्थत्वमिति चेन्न द्वैविध्यात् 'if you reason that, since there is no such a thing as obtaining happiness, (final liberation as the absence of pain) is not the chief object of the Soul, you are wrong, for its object is twofold (viz. obtaining happiness and not having pain)'. E. अ neg. and पुरुषार्थ.

अपुरोऽनुवाक्यक Bahuvr. m. f. n. (-क्यकः-क्यका or क्यिका-क्यकम्) Without a पुरोऽनुवाक्या q. v., as a प्रयाज. E. अ priv. and पुरोऽनुवाक्या, samás. aff. कप्.

अपुरोरुक्क Bahuvr. m. f. n. (-क्कः-क्का-क्कम्) Without a पुरोरुच् q. v., as a ग्रह. E. अ priv. and पुरोरुच्, samás. aff. कप्.

अपुष्कल Tatpur. 1. m. f. n. (-लः-ला-लम्) Mean, low.

2. n. (-लम्) A mean or low act. E. अ neg. and पुष्कल.

अपुष्ट Tatpur. m. f. n. (-ष्टः-ष्टा-ष्टम्) [1] Not nourished, not fat, lean. [2] (In Rhetoric.) Irrelevant, unassisting (as a word); irrelevancy is one of the 22 अर्थदोष q. v.; in the sentence e. g. 'विलोक्य वितते व्योम्नि विधुं मुञ्च रुषं प्रिये', the word वितते is अपुष्ट, since the expansion of the sky is there irrelevant for causing the cessation of anger. [3] Not loud, not violent; as crying. [4] (In Music.) Tenour (?); one of the five modifications of breath in its passage from the navel upwards, according to the native theory, which is thus expressed in the *Sangítadarpaṇa*: ब्रह्मग्रन्थिस्थितं प्राणं स प्रेरयति पावकः। पावकप्रेरितः सो ऽथ क्रमादूर्ध्वपथे चरन्। अतिसूक्ष्मं ध्वनिं नाभौ हृदि सूक्ष्मं गले पुनः। पुष्टं शीर्षे त्वपुष्टं च क्षत्रिमं वदने तथा। आविर्भावयत्येवं पञ्चधा कीर्त्यते बुधैः। कथं कण्ठस्थितः पुष्टः स्यादपुष्टः शिरःस्थितः। उच्यते तत्र शिरसि संचार्यारोहिवर्णयोः। संभूतिर्न भवेद्यस्मादपुष्टः शिरसि स्थितः। नकारं प्राणनामानं दकारमनलं विदुः। जातः प्राणाग्निसंयोगात्तेन नादो ऽभिधीयते. E. अ neg. and पुष्ट.

अपुष्टत्व n. (-त्वम्) [1] Leanness. [2] Lowness (of a sound). [3] (In Rhetoric.) Irrelevancy (of a word); an अर्थदोष q. v.; see the preceding. E. अपुष्ट, taddh. aff. त्व.

अपुष्प Bahuvr. 1. m. f. n. (-ष्पः-ष्पा-ष्पम्) Not flowering.

2. m. (-ष्पः) The glomerous fig-tree (Ficus glomerata). E. अ priv. and पुष्प.

अपुष्पफल Bahuvr. 1. m. f. n. (-लः-ला-लम्) Bearing fruits without flowering (visibly).

2. m. (-लः) [1] The glomerous fig-tree (Ficus glomerata). [2] The Jack-tree (Artocarpus integrifolia). E. अपुष्प and फल.

अपुष्पफलद Tatpur. 1. m. f. n. (-दः-दा-दम्) The same as the preceding.

2. m. (-दः) The Jack-tree (Artocarpus integrifolia). Probably also the same as अपुष्पफल 2. 1. E. अपुष्प and फलद.

अपुष्पफलसम्बन्ध Bahuvr. 1. m. f. n. (-न्धः-न्धा-न्धम्) Bearing fruits without flowering (visibly).

2. m. (-न्धः) The glomerous fig-tree (Ficus glomerata). Probably also the same as अपुष्पफल 2. 2. E. अपुष्प and फल-सम्बन्ध.

अपुस् n. (-पुः) (ved.) Shape, form. Comp. वपुस्. E. See the Preface.

अपूजक Tatpur. m. f. n. (-जकः-जिका-जकम्) Irreverent, irreligious. E. अ neg. and पूजक.

अपूजा Tatpur. f. (-जा) Irreverence, disrespect. E. अ neg. and पूजा.

अपूजित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Not reverenced or worshipped, disregarded. E. अ neg. and पूजित.

अपूत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Impure; also said of a man who has not had performed for him the purificatory rites (see संस्कार), especially one who has not received the investiture with the sacred thread within the necessary time and thus has become an outcaste. E. अ neg. and पूत.

अपूप Tatpur. (?) m. (-पः) [1] A cake of flour, meal &c.; comp. यवापूप, गुडापूप, तिलापूप, व्रीह्यपूप; (it is not an अन्नविकार q. v. according to the best authorities; but it would seem to be one, if the definition of a medical dictionary is correct: 'a kind of light, rich and sweet cake'); used also of the पुरोडाश, e. g. in the *Ṛigv.* or *Vájas.* verse: यस्ते अद्य कृणवद्भद्रशोचे ऽपूपं देव घृतवन्तमग्ने; or in the *Mímánsá Sútra*: अक्रिया वापूपहेतुत्वात्; comp. also अपूपवत्. [2] Wheat (according to a medical dictionary, a *large kind* of wheat). Also पूप. E. Probably a contraction of अपवाप (वप् with अप, kṛit aff. घञ्); the native comm. propose various improbable etym. which are thus exhibited in the *Śabdamuktamahárṇava*: पूञ् पवने। अस्मात्संपदादित्वात्क्विप् (*Páṇ.* III. 3. 108. v. 9.) पवनं पूः। न पूः अपूः। अपूपपदात्पानार्थाद्रक्षणार्थाद्वा पाधातोरातो ऽनुपसर्ग इति कः (*Páṇ.* III. 2. 3.) आतो लोप इति (*Páṇ.* VI. 4. 64.) आकारलोपः। अपुवं पाति पिबति वेत्यपूपः। यद्वा। पूयी विशरणे अस्माद्वाऽलकात्पः। (comp. *Uṇádis.* 3. 23 ff.) लोपो व्योर्वलीति (*Páṇ.* VI. 1. 66.) यलोपः। न पूयत इति विग्रहः (these are the proposals of *Bhánud.*)। मुकुटस्तु। उक्तधातोर्नोपादयश्चेति पप्रत्ययमाह। तदपाणिनीयम्॥ अथवा। टुवप बीजसंताने। अपशब्दोपपदादस्माद्घञर्थे कः। यजादित्वाद्वचिस्वपीति (*Páṇ.* VI. 1. 15.) संप्रसारणम्। अन्येषामपीति (*Páṇ.* VI. 3. 137.) दीर्घः। आप उप्यन्ते ऽत्रेति विग्रहः (when the word would be a Bahuvr. of अप् and उप instead of उप; but even if such an उप existed, the word would then not be अपूप, but अबूप).

अपूपमय 1. m. (-यः) Much cake, plenty of cake.

2. m. f. n. (-यः-यी-यम्) Principally consisting of, having or containing much, cake. [Both meanings result from the different interpretation of the commentators on *Páṇ.* V. 4. 21.; in the first meaning the gender must be that